

(10)(2e)

(10)(2e)

Reeds openbaar

Deze mail is verzonden door (10)(2e)@om.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Mon 3/26/2018 1:00:54 PM
Subject: bijpraten medisch-ethisch (do 29/3): achtergrondinfo
Received: Mon 3/26/2018 1:00:55 PM
TK Brief naar aanleiding van toezegging dd 5 september 2017 inzake nader....docx
2018 03 15 Vragen van het lid Van der Staaij (SGP) aan de ministers van J&V en VWS over de verkoop van euthanasieproducten via een website.docx
2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx

Hoi (10)(2e) en (10)(2e),

Donderdag praten we bij over het medisch-ethische dossier.

Hier alvast wat achtergronden euthanasie en hbz:

- Artt. 293 + 294 Sr
- Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (Wtl c.q. euthanasiewet):
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0012410/2014-02-15> (m.n. artikel 2 van belang: zorgvuldigheidseisen)
- Aanwijzing OM: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0039555/2017-05-17>

Achtergronden late zwangerschapsafbreking en levensbeëindiging pasgeborenen (Lza/Lp):

- Artt. 82a, 289 en 296 Sr (art. 40 Sr strafuitsluitingsgrond)
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/levenseinde-en-euthanasie/late-zwangerschapsafbreking-en-levensbeëindiging-bij-pasgeborenen>
- Regeling Commissie Lza/Lp: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037570/2016-02-01>
- Aanwijzing OM: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-69445.html>
- Kamerbrief over actualisering Aanwijzing per 1-12-2017:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/11/28/tk-aanwijziging-vervolgingsbeslissing-inzake-levensbeëindiging-niet-op-verzoek-en-late-zwangerschapsafbreking>

Lopende zaken:

- Kamerbrief over de Coöperatie Laatste Wil (zie bijgaand)
- 2 sets kamervragen SGP over de CLW (conceptbeantwoordingen staan uit bij OM, zie bijgaand)
- Kabinetsreactie op evaluatie Euthanasiewet (afgerond in 2017): VWS voert de pen en streeft naar afronding reactie voor zomer 2018.
- AO medische ethiek op 31 mei a.s.: primair VWS. JenV levert aan mbt euthanasie en stemt zo nodig af met OM.
- Individuele zaken (ambtsberichten)

Gr (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl (10)(2e)@minvws.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 3/28/2018 7:34:44 AM
Subject: 2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx
Received: Wed 3/28/2018 7:34:45 AM
2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx

Hoi (10)(2e),

Hierbij de set kamervragen SGP met onze JenV antwoorden, afgestemd met OM.

Zou je me de definitieve set willen toesturen zodra die bij jullie de deur uit gaat?

Op die andere set moet het OM nog even verder broeden. Die vragen over die website liggen ingewikkelder. Ik denk dat ik daarvoor uitstel aanvraag.

Gr (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 3/28/2018 8:23:05 AM
Subject: RE: 2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx
Received: Wed 3/28/2018 8:23:05 AM

(10)(2e), ik kan geen indicatie geven van de termijn waarop mijn minister zo'n nota afdoet. Dat hangt erg van de snelheid in de lijn en zijn eigen agenda af. Maar ik hoop voor het einde van de week. Zal in ons systeem aangeven dat de set bijna uit z'n eerste termijn loopt.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:21

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: 2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx

Hi (10)(2e),

Top! In de bijlage het document met antwoorden dat ik zojuist de lijn in heb gedaan, dus dat kan bij jullie nu ook.

Ik heb erbij vermeld in de nota dat we moeten wachten met verzenden aan de Kamer totdat jullie minister akkoord is. Kun je me dat doorgeven zodra je dat weet? Wanneer verwacht je dat te kunnen horen? Dan kan ik dat voor nu doorgeven aan onze adviseurs (van DG en minister).

Groeten,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplcaat

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 3/28/2018 8:44:15 AM
Subject: RE: kamervragen SGP inzake Coöperatie Laatste Wil
Received: Wed 3/28/2018 8:44:15 AM

Ah tnx! Weet ik voldoende!

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:44

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: kamervragen SGP inzake Coöperatie Laatste Wil

Hoi (10)(2e),

Je hoeft geen oplegnota bij de Kamervragen te doen. Opmerkingen bij de werkstroom volstaan inderdaad. Geef daar ook aan dat deze antwoorden door VWS worden verzonden mede namens JenV. Format is prima. Ik neem aan dat VWS er een oplegbrief bij doet maar die hebben wij niet nodig voor de digijustlijn.

Uitstel voor de andere set gaat vanzelf. Vanuit BSG houden ze de termijnen in de gaten en zij sturen op de dag van de 3 wekentermijn een uitstelbrief naar de Kamer. Hoef je dus niets voor te doen!

Groet, (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:33

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: kamervragen SGP inzake Coöperatie Laatste Wil

Hoi (10)(2e),

Na afstemming met OM en VWS doe ik zo meteen bijgaande beantwoording van kamervragen de lijn in. VWS zal deze mede namens onze minister naar de TK sturen.

Omdat ik al een tijdje zelf geen kamervragen meer in digijust de lijn in heb gedaan, vroeg ik me af:

- Is er nog oplegnota nodig of kan worden volstaan met opmerkingen bij de werkstroom? Enige opmerkingen hier gaan over samenhang met eerdere kamerbrief over de CLW, afstemming met OM en afdoening door VWS (mede namens ons) binnen 1^e termijn.
- Is bijgaand format het juiste format?

Daarnaast is er nog een andere set van de SGP d.d. 15 maart 2018 (primair aan JenV) over een website met informatie over een zelfdodingsmiddel. Afstemming met OM over die set gaat langer duren, dus uitstel na 1^e termijn is nodig. Vraag ik via Paminco uitstel aan? Of moet er mail naar BSG?

Hoor het graag!

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minvenj.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 3/29/2018 7:06:28 AM
Subject: FW: bijpraten medisch-ethisch (do 29/3): achtergrondinfo (bijgewerkt!)
Received: Thur 3/29/2018 7:06:28 AM

(10)(2e), ook voor jou nog even de lopende zaken voor het overlegje medisch-ethisch met (10)(2e) vanmiddag.

Lopende zaken:

- Kamerbrief over de Coöperatie Laatste Wil
- 2 sets kamervragen SGP over de CLW
- Kabinetsreactie op evaluatie Euthanasiewet (afgerond in 2017): VWS voert de pen en streeft naar afronding reactie voor zomer 2018.
- AO medische ethiek op 31 mei a.s.: primair VWS. JenV levert aan mbt euthanasie en stemt zo nodig af met OM.
- Individuele zaken (ambtsberichten)
- **Overleg 3 april a.s. met OM over commissie LZA/LP**

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:36

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: bijpraten medisch-ethisch (do 29/3): achtergrondinfo (bijgewerkt!)

Nog een kleine toevoeging aan de lopende zaken, zie hieronder.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: maandag 26 maart 2018 15:01

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: bijpraten medisch-ethisch (do 29/3): achtergrondinfo

Hoi (10)(2e) en (10)(2e),

Donderdag praten we bij over het medisch-ethische dossier.

Hier alvast wat achtergronden euthanasie en hbz:

- Artt. 293 + 294 Sr
- Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (Wtl c.q. euthanasiewet):
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0012410/2014-02-15> (m.n. artikel 2 van belang: zorgvuldigheidseisen)
- Aanwijzing OM: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0039555/2017-05-17>

Achtergronden late zwangerschapsafbreking en levensbeëindiging pasgeborenen (Lza/Lp):

- Artt. 82a, 289 en 296 Sr (art. 40 Sr strafuitsluitingsgrond)
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/levenseinde-en-euthanasie/late-zwangerschapsafbreking-en-levensbeëindiging-bij-pasgeborenen>
- Regeling Commissie Lza/Lp: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037570/2016-02-01>
- Aanwijzing OM: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-69445.html>
- Kamerbrief over actualisering Aanwijzing per 1-12-2017:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/11/28/tk-aanwijziging-vervolgingsbeslissing-inzake-levensbeëindiging-niet-op-verzoek-en-late-zwangerschapsafbreking>

Lopende zaken:

- Kamerbrief over de Coöperatie Laatste Wil (zie bijgaand)
- 2 sets kamervragen SGP over de CLW (conceptbeantwoordingen staan uit bij OM, zie bijgaand)
- Kabinetsreactie op evaluatie Euthanasiewet (afgerond in 2017): VWS voert de pen en streeft naar afronding reactie voor zomer 2018.
- AO medische ethiek op 31 mei a.s.: primair VWS. JenV levert aan mbt euthanasie en stemt zo nodig af met OM.
- Individuele zaken (ambtsberichten)
- **Overleg 3 april a.s. met OM over commissie LZA/LP**

Gr (10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl (10)(2e)@minvws.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minjenv.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 3/29/2018 12:50:40 PM
Subject: RE: 2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx
Received: Thur 3/29/2018 12:50:41 PM

Hoi (10)(2e),

Geen bestuurlijke aangelegenheid Mijn collega (10)(2e) (nieuw bij medisch-ethisch) houdt in de gaten wanneer onze minister akkoord is met de set kamervragen van de SGP over de CLW.

Die andere set van de SGP over die website staat nog uit bij het OM. Mocht (10)(2e) van het OM input ontvangen, dan stemt ze zo nodig met jou af. Voor VWS zit er niks bij, maar de vragen zijn officieel natuurlijk ook aan jullie gesteld.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 9:35

Aan: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl

Onderwerp: 2018Z04852 SGP over CLW 16 maart.docx

Hoi (10)(2e),

Hierbij de set kamervragen SGP met onze JenV antwoorden, afgestemd met OM.

Zou je me de definitieve set willen toesturen zodra die bij jullie de deur uit gaat?

Op die andere set moet het OM nog even verder broeden. Die vragen over die website liggen ingewikkelder. Ik denk dat ik daarvoor uitstel aanvraag.

Gr (10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minjenv.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW

Sent: Thur 3/29/2018 2:33:30 PM

Subject: FW: Antw: conceptbeantwoording kamervragen SGP (2 sets)

Received: Thur 3/29/2018 2:33:30 PM

2018 03 15 Vragen van het lid Van der Staaij (SGP) aan de ministers van J&V en VWS over de verkoop van euthanasieproducten via een website.docx

(10)(2e), ter info voor jou mijn schot voor de boeg voor de conceptantwoorden voor het OM in die set van de SGP over die website. Dan kun je straks zien wat (10)(2e) erin heeft aangepast.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @om.nl

Verzonden: donderdag 29 maart 2018 16:12

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Antw: conceptbeantwoording kamervragen SGP (2 sets)

Dankjewel (10)(2e).

(10)(2e) ik heb met het FP gemaaild over de set over de website waarbij ik heb gevraagd wat we kunnen en mogen melden. Daar heb ik al een concepttekst bij gevoegd, dus ik hoop je snel te kunnen berichten. (10)(2e) had al een mooie aanzet gemaakt en die heb ik aangevuld met info over de geneesmiddelenwet. Fijn dat we daar uitstel in hebben.

Gr,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl

Verzonden: donderdag 29 maart 2018 14:43

Aan: (10)(2e)

CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Antw: conceptbeantwoording kamervragen SGP (2 sets)

Hoi (10)(2e),

(10)(2e) ontfermt zich tijdens mijn verlof volgende week over beide sets kamervragen van de SGP.

Die over de CLW zit nu bij ons in de lijn. Voor de set over die website komt automatisch uitstel. Mocht je volgende week al input kunnen geven op die vragen, dan kun je die sturen aan (10)(2e).

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @om.nl

Verzonden: dinsdag 27 maart 2018 7:54

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: Antw: conceptbeantwoording kamervragen SGP (2 sets)

Die andere set is complexer, kom ik op terug.

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e) @minvenj.nl>

Datum: 26 maart 2018 om 14:15:22 CEST

Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @om.nl>

Onderwerp: conceptbeantwoording kamervragen SGP (2 sets)

Hoi (10)(2e),

Zoals besproken hierbij mijn suggesties voor beantwoording van de 2 sets vragen van de SGP van maart 2018.

De set over de CLW wordt dus primair (mede namens ons) door VWS afgedaan. VWS wil de set uiterlijk donderdag in de tas van hun minister hebben.

Ik stel voor dat we voor de andere set iets meer tijd nemen, zeker gelet op vraag 5. De eerste 3-weeken termijn loopt nu (week 2). We kunnen natuurlijk alvast uitstel vragen zodat we wat meer ruimte hebben. Hangt een beetje van jullie planning af.

Deze set wordt primair door JenV afgedaan.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Mon 4/9/2018 7:41:10 AM
Subject: FW: 01-01-2030: Debat over de beschikbaarheid van middelen voor zelfdoding
Received: Mon 4/9/2018 7:41:10 AM
[DetailRapport.docx](#)

Dames, bijgaand aankondiging debat over beschikbaarheid middelen voor zelfdoding. Aangevraagd door vd Staaij vóórdát onze brief over de CLW naar de kamer ging. Moet nog ingepland worden.

Gr (10)(2e)

Van: DGRR Parlementair - DGRR/BJZ

Verzonden: vrijdag 30 maart 2018 16:16

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: FW: 01-01-2030: Debat over de beschikbaarheid van middelen voor zelfdoding

Hoi (10)(2e),

Kan ik deze op jou zetten?

Groet, (10)(2e)

From: (10)(2e) @minvenj.nl (10)(2e) @minvenj.nl

Sent: vrijdag 30 maart 2018 16:04

Cc: (10)(2e), (10)(2e) BD/DBO/M&B; (10)(2e) @MINVENJ.NL; BD-Parlementaire Contactpersonen; Secretariaat - DGSenB; Secretariaat - Minister voor Rechtsbescherming; Secretariaat - Minister van Veiligheid en Justitie; BD-Paminco Internationaal; Secretariaat - DGRR; Secretariaat - DGVZ; Secretariaat - Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Subject: 01-01-2030: Debat over de beschikbaarheid van middelen voor zelfdoding

Beste collega,

NIEUWE kamerbehandeling: Debat over de beschikbaarheid van middelen voor zelfdoding.

Graag een directie/medewerker in het detailrapport koppelen.

Let op: Wijziging aanleveren deadline dossiers. Uiterlijk de week voorafgaand aan het overleg op donderdag om 12.00 uur.
Met uitzondering van de mondelinge vragen.

[link naar detailrapport](#) of zoek op ID-nummer 94482

Voor vragen t.b.v. de minister van Justitie en Veiligheid kunt u een mail sturen naar (10)(2e) @minvenj.nl of bellen naar (10)(2e)

Voor vragen t.b.v. de minister voor Rechtsbescherming kunt u een mail sturen naar (10)(2e) @minvenj.nl of bellen naar (10)(2e)

Voor vragen t.b.v. de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid kunt u een mail sturen naar (10)(2e) @minvenj.nl of bellen naar (10)(2e)

Met dank & vriendelijke groet,
Secretariaat Politieke Leiding

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 4/10/2018 9:10:29 AM
Subject: FW: Achtergrondinformatie digitaal bij Kamervraag nr. 2018Z04931.
Received: Tue 4/10/2018 9:10:30 AM
Achtergrondinformatie digitaal 2018Z04931.docx

Van: Informatieplein Justitie-DC/PIV
Verzonden: dinsdag 20 maart 2018 13:22
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; DGRR Parlementair - DGRR/BJZ
CC: Informatieplein Justitie-DC/PIV
Onderwerp: Achtergrondinformatie digitaal bij Kamervraag nr. 2018Z04931.

Goedemiddag Collega's,

Hierbij stuur ik u enige achtergrondinformatie bij Kamervraag nr. 2018Z04931.

Vragen van het lid Van der Staaij (SGP) aan de ministers van Justitie en Veiligheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de verkoop van euthanasieproducten via een website (ingediend op 19 maart 2018)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Etage 2 Zuid, Informatieplein

M (10)(2e)

(10)(2e) @minvenj.nl

**Ministerie van Veiligheid en Justitie
Dienstencentrum**

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Van: (10)(2e) @minvenj.nl (10)(2e) @minvenj.nl

Verzonden: maandag 19 maart 2018 15:18

Aan: (10)(2e) drs. (10)(2e) - BD/CSR; (10)(2e) (10)(2e) - BD/DGVZ/DRV/B&C; (10)(2e) - BD/DJOA/AJO; (10)(2e) MSc (10)(2e) BD/DSenJ; (10)(2e) BD/DGPOL/PBT/R&S; (10)(2e) - BD/PR&C/R&S; (10)(2e) BD/STAF DGSenB; (10)(2e) mr. (10)(2e) BD/DAS/AS; (10)(2e) - BD/DJOA/AJO; (10)(2e) - BD/DJOA/AJO; (10)(2e) - BD/DJOA/AJO; (10)(2e) MSc (10)(2e) BD/DGVZ/DRV/B&C; (10)(2e) BD/DGVZ/DRV/B&C; (10)(2e) mr. drs. (10)(2e) - BD/DBAenV/AkenJ; (10)(2e) - BD/DJOA/AJO; (10)(2e) (10)(2e) BD/DJOA/AJO; (10)(2e) (10)(2e) BD/DGPOL/PBT/R&S; (10)(2e) (10)(2e) BD/DSenJ; (10)(2e) (10)(2e) BD/DJOA/AJO; (10)(2e) BD/DGRR/STAF; (10)(2e) drs. (10)(2e) BD/DGPOL/PBT/R&S; (10)(2e) (10)(2e) BD/DGPOL/PBT/PT; (10)(2e) drs. (10)(2e) BD/DAS/AS; (10)(2e) (10)(2e) BD/DMB/JAZ; (10)(2e) BD/DGRR/STAF; (10)(2e) (10)(2e) BD/DGVZ/DRV/B&C; (10)(2e) BD/DGVZ/DRV/B&C; (10)(2e) (10)(2e) BD/STAF DGSenB; (10)(2e) (10)(2e) BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) drs. (10)(2e) BD/DAS/AS; (10)(2e) (10)(2e) BD/DRB; (10)(2e) BD/DGPOL/PBT/R&S; (10)(2e) (10)(2e) BD/DVB/IV; (10)(2e) drs. (10)(2e) BD/DBAenV; (10)(2e) BD/DMB/JAZ

CC: BD-Parlementaire Contactpersonen; Info PIV - DC/PIV; Informatieplein Justitie-DC/PIV; MVJDBO - DBO; BD-Paminco Internationaal

Onderwerp: Nieuwe Kamervraag inzake het bericht de verkoop van euthanasieproducten via een website

Geachte mevrouw/heer,

Er is een nieuwe kamervraag aangemaakt op uw directie inzake "het bericht de verkoop van euthanasieproducten via een website".

Wilt u svp een directie/medewerker koppelen aan dit stuk?

[link naar detailrapport](#) of zoek op ID-nummer 94327

Voor vragen kunt u een mail sturen naar (10)(2e) @minvenj.nl of bellen naar (10)(2e)

Met dank & vriendelijke groet,

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minjenv.nl

From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW

Sent: Tue 4/10/2018 10:15:23 AM

Subject: RE: Antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van der Staaij (SGP) over de emotionele oproep van ouders na de dood van hun dochter om het zelfmoordpoeder te verbieden en het strafrechtelijk vervolgen, dan wel verbieden van de Coöperatie Laatste Wil (CLW)

Received: Tue 4/10/2018 10:15:23 AM

Joepie! Goed werk!

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 4/10/2018 10:15:51 AM
Subject: RE: Antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van der Staaij (SGP) over de emotionele oproep van ouders na de dood van hun dochter om het zelfmoordpoeder te verbieden en het strafrechtelijk vervolgen, dan wel verbieden van de Coöperatie Laatste Wil (CLW)
Received: Tue 4/10/2018 10:15:52 AM

Zou je de beantwoording ook even ter info aan (10)(2e) willen doorsturen?

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: dinsdag 10 april 2018 12:10

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: FW: Antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van der Staaij (SGP) over de emotionele oproep van ouders na de dood van hun dochter om het zelfmoordpoeder te verbieden en het strafrechtelijk vervolgen, dan wel verbieden van de Coöperatie Laatste Wil (CLW)

Beantwoording is verzonden ☺

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl

Verzonden: dinsdag 10 april 2018 12:02

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: PG: Antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van der Staaij (SGP) over de emotionele oproep van ouders na de dood van hun dochter om het zelfmoordpoeder te verbieden en het strafrechtelijk vervolgen, dan wel verbieden van de Coöperatie Laatste Wil (CLW)

Hierbij de getekende brief.

Groet,

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 4/12/2018 10:28:27 AM
Subject: FW: Kennismaking J&V en VWS
Received: Thur 4/12/2018 10:28:28 AM

VWS is dus al bezig met AO dossier. Zie hieronder.

Wil je trouwens ook nog even bij kennismaking op 24 april met de VWS collega's (1 nieuwe) zijn? Is hier bij ons.

Gr (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 4/12/2018 11:00:01 AM
Subject: FW: Kennismaking J&V en VWS
Received: Thur 4/12/2018 11:00:02 AM

buiten verzoek

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl

Verzonden: donderdag 12 april 2018 12:59

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

CC: (10)(2e), S. (10)(2e)

Onderwerp: RE: Kennismaking J&V en VWS

buiten verzoek

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl

Verzonden: donderdag 12 april 2018 12:27

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Kennismaking J&V en VWS

OK dank (10)(2e).

We moeten euthanasie/hbz, VL en Lza/Lp maar snel uitsplitsen naar actuele subthema's. Ik denk o.a. aan CLW, kabinetsreactie evaluatie Wtl (gaan we nog niet op in, maar wel standaard tekst over de evaluatie?), cassatie in belang der wet (verwijzing naar kab reactie), zelfmoordmiddelen, initiatiefwetsvoorstel Dijkstra (D66) over voltooid leven, RTE's, individuele zaken (gaan we niet op in, tenzij er iets over voortgang onderzoeken te melden is) etc etc. Wij maken natuurlijk ook een dossier voor onze minister, zodat hij niet al jullie specifieke VWS onderwerpen erbij heeft.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl

Verzonden: donderdag 12 april 2018 12:18

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e); (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Kennismaking J&V en VWS

Hoi (10)(2e),

Ja, dat lijkt me een goed idee, wij zijn hier al begonnen met de voorbereiding van het dossier (zie ook de mail in de bijlage). Alvast ter informatie: Onze minister wil per onderwerp 1 factsheet (lieft op 1 A4) en 2-3 Q&A's. Overige Q&A's zijn dan vooral voor onszelf, om mee te nemen naar het AO. We hebben ons onderwerp uitgesplitst naar euthanasie en voltooid leven, fijn als jullie daar de meer strafrechtelijke aspecten van willen uitwerken.

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl

Verzonden: donderdag 12 april 2018 12:13

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Kennismaking J&V en VWS

Hoi (10)(2e),

Zullen we ook even brainstormen over het AO medische ethiek van 31 mei? Zullen zo langzamerhand moeten beginnen met het dossier want ik vermoed dat het veel werk gaat worden (alles rijp en groen over euthanasie). En wij zitten momenteel niet heel ruim in de bemensing, nu (10)(2e) en ik ook andere grote(re) klussen onder onze hoede hebben tot de zomer. Het is wat krap hier met de bezetting binnen de afdeling. Hebben dus tijd nodig om alles goed in te plannen en met het OM te kunnen afstemmen.

Gr (10)(2e)

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl

Verzonden: woensdag 11 april 2018 16:29

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e); (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: Kennismaking J&V en VWS

Tijd: dinsdag 24 april 2018 13:00-14:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: nnb

Tijd: dinsdag 24 april 2018 13:00-14:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: nnb

Opmerking: in de GMT-offset hierboven is geen rekening gehouden met correcties voor de zomertijd.

*****

Bij dezen!

Bespreekpunten vanuit ons:

Kabinetsreactie evaluatie Wtl

Ihb jullie input op twee aanbevelingen (heb ik eerder al eens met (10)(2e) over gesproken):

'Doe onderzoek naar cassatie in belang der wet'

'Kijk naar manieren om de doorlooptijden van het OM te verkorten'

Aanbieding RTE Jaarverslag 2017 en herziene EuthanasieCode

Aanwezigheid minister J&V? ^omeestal lukt dat niet qua agenda's: wil jullie minister aansluiten denken jullie?

Verder nog ter info:

Op 25 april maakt minister de Jonge kennis met de Levenseindekliniek

Op vrijdag 1 juni met de NVVE

Zijn er nog onderwerpen waar jullie het over willen hebben?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 4/12/2018 1:20:18 PM
Subject: mogelijke onderwerpen AO Medische Ethiek 31 mei 2018.docx
Received: Thur 4/12/2018 1:20:19 PM
AO Medische Ethiek 31 mei 2018.docx

Dames,

Hierbij alvast ter info een 'kladje' met onderwerpen die me te binnen schieten voor AO Medische Ethiek op 31 mei a.s.

Binnenkort maar even bespreken en bekijken hoe we dit gaan aanvliesen. Of plat gezegd: wie doet wat en wanneer? ☺

Moeten bij de voorbereidingen ook even scherp de meest recente kamerstukken betrekken (kamervragen en -brieven). Die van najaar 2017 heb ik in een map van (10)(2e) zitten.

Zal (10)(2e) alvast even inzien dat we binnenkort van start gaan met onze voorbereidingen.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T (10)(2e) | Gebouw Noord 19°

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ[(10)(2e)]@minvenj.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ[(10)(2e)]@minjenv.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ[(10)(2e)]@minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Mon 4/23/2018 10:08:24 AM
Subject: Vindplaatsen onderwerpen tbv AO Medische Ethiek 31 mei 2018.docx
Received: Mon 4/23/2018 10:08:24 AM
AO Medische Ethiek 31 mei 2018.docx

Hoi (10)(2e) en (10)(2e),

Morgen brainstormen we over opzet AO medische ethiek. Aan de hand van de ordner met kamerstukken die (10)(2e) achterliet, hier het overzicht van de deelonderwerpen voor het AO, aangevuld met vindplaatsen in kamerstukken. De ordner heb ik voorzien van post-its en onderstrepingen, zodat jullie alles snel kunnen vinden.

2 opmerkingen:

- Dit is geen uitputtend overzicht van vindplaatsen, maar het helpt jullie wel een eind op weg.
- Let bij teksten over het vervolgingsbeleid van het OM goed op: sinds de wijziging van de Aanwijzing op 17 mei 2017 en de wijze waarop het College met euthanasiezaken tegenwoordig omgaat, wordt de rol van het OM iets anders geduid dan vóór die tijd. (10)(2g)/(10)(2c)

(10)(2g)/(10)(2c)

(10)(2g)/(10)(2c)

Het is dus belangrijk om met (10)(2e)

goed te fine tunen op de teksten over het vervolgingsbeleid.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e)@minvenj.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 5/8/2018 8:33:09 AM
Subject: FW: Factsheet en QenA Voltooid Leven
Received: Tue 5/8/2018 8:33:09 AM
[20180507Factsheet voltooid leven AO Ethiek.docx](#)
[QenA Voltooid leven actualiteiten.docx](#)
[QenA Voltooid Leven ambities kabinet.docx](#)

Van: (10)(2e) > [(10)(2e)@minvws.nl]
Verzonden: maandag 7 mei 2018 13:40
Aan: (10)(2e) - BD/DRC/GC; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: Factsheet en QenA Voltooid Leven

Hoi (10)(2e) en (10)(2e),

Samen met mijn collega (10)(2e) bereid ik het aanstaande verzamel AO medische ethiek voor, voor wat betreft euthanasie en voltooid leven. Dit vindt plaats op 31 mei. Kan ik onze concept-factsheet en QenA's even aan jullie voorleggen? (10)(2e), voor jou vanwege je betrokkenheid op het gehele voltooid leven-dossier. (10)(2e), voor jou specifiek het deel van de factsheets en QenA's wat gaat over de CLW en het OM.

Zouden jullie hier deze week een blik op kunnen werpen? Hoor het graag☺. Alvast veel dank!

Groet,

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 5/8/2018 8:33:35 AM
Subject: FW: Factsheet en QenA Voltooid Leven
Received: Tue 5/8/2018 8:33:35 AM
[20180507Factsheet voltooid leven AO EthiekHA.docx](#)
[QenA Voltooid leven actualiteitenHA.docx](#)
[QenA Voltooid Leven ambities kabinetHA.docx](#)

Van: (10)(2e) - BD/DRC/GC
Verzonden: maandag 7 mei 2018 16:43
Aan: (10)(2e); (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Factsheet en QenA Voltooid Leven

Hoi, (10)(2e),
Tref bijgaand mijn suggesties in track changes.

Groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Dup (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ[(10)(2e)]@minjenv.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 5/9/2018 10:51:09 AM
Subject: Nota aanbieding Jaarverslag RTE 2017.docx
Received: Wed 5/9/2018 10:51:09 AM
Nota aanbieding Jaarverslag RTE 2017.docx

Ha (10)(2e),

Heb naar je nota gekeken en er paar aanvullingen in gedaan. Zie track changes in bijlage.

Ik zet hem omwille van de tijd (en de weekendtas voor dit weekend) schoon door.

Overigens vroeg ik me nog af of we weten wanneer (10)(2e) het jaarverslag aan de TK wil toelichten. Is dat ook 17 mei? Kon het zo snel even niet achterhalen uit de mails.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Dep. **VERTROUWELIJK**
Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Afdeling Juridische,
Bestuurlijke en Operationele
Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

nota

Jaarverslag Regionale Toetsingscommissies Euthanasie
2017

Contactpersoon

(10)(2e)

Telefoon

(10)(2e)

Datum

2 mei 2018

Ons kenmerk

1. Doel nota

- U informeren over het bijgaande jaarverslag van de regionale toetsingscommissies euthanasie (RTE) over het jaar 2017;
- U adviseren akkoord te gaan met verzending aan de Eerste en Tweede Kamer door de minister van VWS mede namens u.

2. Aanleiding, gevraagde actie(s) en advies

In het jaarverslag leggen de RTE verantwoording af over de wijze waarop zij zaken toetsen aan de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (Wtl).

De minister van VWS zal het jaarverslag op **17 mei aanstaande om 10.30 uur** mede namens u in ontvangst nemen van de coördinerend voorzitter van de RTE, de heer (10)(2e). Hierna wordt het jaarverslag verzonden aan de Eerste en Tweede Kamer en wordt het jaarverslag op de website van de RTE geplaatst.

Tot de aanbidding van het jaarverslag op 17 mei is het jaarverslag – zoals gebruikelijk – onder embargo, met dien verstande dat de RTE ervoor hebben gekozen om op 7 maart jl. een nieuwsbericht de belangrijkste cijfers over het jaar 2017 al op eigen website te plaatsen. Dit nieuwsbericht is toen door diverse media opgepikt.

3. Toelichting op het advies

Het jaarverslag 2016 bevat geen bijzondere gevoeligheden voor u en uw ambtgenoot van VWS. Hierna volgt een beknopte weergave van de kernpunten die in het jaarverslag aan de orde komen, hier en daar voorzien van extra toelichting vanuit het departement.

Kernpunten:

- **Toename aantal meldingen**
In 2017 hebben de RTE 6585 meldingen van euthanasie ontvangen. Het betreft 4,4% van het totaal aantal mensen dat in Nederland in 2017 is overleden (150.027). In 2016 ontvingen de RTE 6091 meldingen ofwel 4% van het totale sterftecijfer (148.973).

Jaar	Stijging totaal aantal meldingen t.o.v. jaar ervoor
------	---

2009	13%
2010	19%
2011	18%
2012	7%
2013	15%
2014	10%
2015	4%
2016	10%
2017	8%

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Afdeling Juridische,
Bestuurlijke en Operationele
Zaken

Datum

Ons kenmerk

In 2017 zijn er twee meldingen van de BES-eilanden ontvangen. Daarmee komt het totale aantal meldingen uit de BES op vijf. De vorige meldingen dateren uit 2012, 2015 en 2016.

- *Onzorgvuldig beoordeelde meldingen*

In 2017 hebben de RTE in twaalf van de 6585 gevallen geoordeeld dat de arts niet conform de zorgvuldigheidseisen uit de wet heeft gehandeld (0,18%). Dit is vaker dan in 2016, toen ging het om tien gevallen.

- In zes van deze twaalf gevallen oordeelde de commissie dat niet voldaan was aan het vereiste van de medisch zorgvuldige uitvoering.
- In één zaken was niet voldaan aan het vereiste dat de arts ten minste één andere, onafhankelijke arts moet hebben geraadpleegd.
- Vier van de overige zaken betreffen de vereisten van een weloverwogen en vrijwillig verzoek, uitzichtloos en ondraaglijk lijden en het ontbreken van een andere redelijke oplossing; meestal in combinatie met elkaar.
- Tot slot was er één zaak waarin de arts niet voldaan heeft aan een extra vereiste dat gesteld wordt bij psychiatrische patiënten, te weten het raadplegen van een onafhankelijk psychiater die met name dient te beoordelen of de patiënt wilsbekwaam is ter zake van het verzoek, of het lijden uitzichtloos is en of er redelijke alternatieven ontbreken.

De aantallen zijn te klein om conclusies van algemene strekking aan te verbinden.

- *Door OM afgehandelde meldingen*

Het OM legt sinds 2016 zelf verantwoording af over de wijze waarop het meldingen heeft afgehandeld waarover door de RTE is geoordeeld dat de arts niet heeft gehandeld overeenkomstig de wettelijke zorgvuldigheidseisen. Het OM doet dit in de zgn. jaarberichten die jaarlijks op de website van het OM worden gepubliceerd. Dit wordt derhalve niet langer opgenomen in het jaarverslag van de RTE.

- *Aard van de verzoeken*

Aandoening	Aantal 2016 (totaal = 6091)	Aantal 2017 (totaal = 6585)	Percentage 2017
Kanker	4137	4236	64,3%
Aandoeningen vh	411	374	5,7%

zenuwstelsel				Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Hart- en vaataandoeningen	315	275	4,2%	
Longaandoeningen	214	226	3,4%	
Stapeling van ouderdomsaandoeningen	244	293	4,4%	
Dementie	141	169	2,6%	Datum
Psychiatrische aandoeningen	60	80	1,2%	
Combinatie van aandoeningen		782	11,9%	Ons kenmerk
Overig	569	147	2,3%	

De complexe verzoeken, die in de media en politiek het meeste aandacht krijgen (dementie, psychiatrie en een stapeling van ouderdomsaandoeningen), vormen samen slechts 8,2% van het totaal aantal meldingen. Bij dementie ging het in veruit de meeste gevallen om patiënten in de beginfase van dementie, met andere woorden de fase waarin zij nog inzicht hadden in hun ziekte en in de symptomen.

- *Voorstel cassatie in het belang der wet*

Net als vorig jaar wordt ook in dit jaarverslag het onderwerp 'cassatie in het belang der wet' aangesneden. Dhr. (10)(2e) is een voorstander van het creëren van een wettelijke mogelijkheid daartoe in het kader van de toetsing van euthanasiezaken door de RTE. Op die manier zouden de RTE rechtsvragen kunnen voorleggen aan de Hoge Raad der Nederlanden. Gedacht moet worden aan ingewikkelde juridische kwesties, zoals euthanasie bij wilsonbekwamen die over een schriftelijke wilsverklaring beschikken, euthanasie bij psychiatrie en euthanasie op de grens van voltooid leven en 'stapeling van ouderdomsklachten' (medische grondslag). Door cassatie in belang der wet in deze gevallen mogelijk te maken, kan volgens dhr. (10)(2e) rechtsvorming plaatsvinden zonder dat de arts onderwerp is van strafvervolgning.

Het onderwerp komt ook aan bod in het in 2017 verschenen rapport van de evaluatie van de Euthanasiewet. Hierin wordt de aanbeveling gedaan om nader onderzoek te doen naar de mogelijkheid om tegen oordelen van RTE cassatie in het belang der wet mogelijk te maken. De kabinetsreactie op deze evaluatie wordt op dit moment ambtelijk afgestemd met VWS en het OM. Het voornemen is om op de aanbeveling m.b.t. cassatie in het belang der wet te reageren met de toezegging dat dit (conform de aanbeveling) nader onderzocht zal worden.

Dhr. (10)(2e) heeft medio maart telefonisch aan ambtelijk JenV verzocht om met u kennis te mogen maken, net zoals hij dat eerder met uw ambtgenoot van VWS heeft gedaan ter kennismaking met de nieuwe bewindspersoon aldaar. Tevens heeft (10)(2e) tijdens dat telefonisch contact laten weten het onderwerp van cassatie in het belang der wet nog eens onder uw aandacht te willen brengen.

Ten behoeve van het inplannen van dit kennismakingsgesprek met u is een adviesformulier opgesteld dat in de lijn aan Protocol van DBO is gestuurd. Daarin wordt u nader geadviseerd over dit onderwerp. De kern van dit advies luidt om dhr. (10)(2e) op dit punt aan te horen en geen inhoudelijke reactie te geven, aangezien in de kabinetsreactie op de

evaluatie van de Euthanasiewet op bovengenoemde wijze zal worden gereageerd op de aanbeveling die in de evaluatie ten aanzien van dit onderwerp wordt gedaan.

Tevens wordt in het adviesformulier geadviseerd om de minister voor Rechtsbescherming bij deze kennismaking te laten aanschuiven, omdat de Wet op de rechterlijke organisatie – waarin het bijzondere rechtsmiddel van cassatie in belang der wet geregeld is – onder zijn portefeuille valt.

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Afdeling Juridische,
Bestuurlijke en Operationele
Zaken

Datum

Ons kenmerk

- *EuthanasieCode 2018*

Op korte termijn zal een geactualiseerde versie van de in 2015 gepubliceerde Code of Practice worden gepubliceerd, met de nieuwe naam "EuthanasieCode 2018". Het doel van deze Code om het met name voor artsen en consulenten inzichtelijk te maken hoe de RTE de wettelijke zorgvuldigheidseisen interpreteren en toepassen.

4. Politieke en bestuurlijke context

Het thema euthanasie staat zowel politiek als maatschappelijk al geruime tijd in de belangstelling. Met name de thema's euthanasie bij (vergevoerde) dementie en voltooid leven zijn onderwerp van discussie. Zo speelde onlangs de zaak omtrent de Coöperatie Laatste Wil (CLW), over het beschikbaar stellen van een zelfdodingsmiddel aan hun leden. Zoals u bent geïnformeerd is het Openbaar Ministerie een onderzoek gestart naar deze praktijk. Naar aanleiding van deze zaak zijn er door de SGP Kamervragen gesteld. De strekking van de beantwoording is dat er een strafrechtelijk onderzoek loopt naar de CLW en dat er een verkenning zal worden gestart naar de mogelijkheden om de verkoop van middelen die gebruikt kunnen worden voor zelfdoding te reguleren. VWS is inmiddels gestart met deze verkenning.

(10)(2g)

(10)(2g)

5. Communicatie

VWS heeft ons laten weten dat de heer (10)(2e) zijn jaarverslag zal toelichten aan de Tweede Kamer en dat dit akkoord is bevonden door uw ambtgenoot van VWS.

DCOM is geïnformeerd en er is een woordvoeringslijn opgesteld:

- Waardering uitspreken voor het werk van (10)(2e);
- In de kabinetsreactie op de evaluatie van de WtI zal nader worden ingegaan op het onderwerp 'cassatie in belang der wet' nu de wetsevaluatie op dit punt een aanbeveling bevat. Op dit moment kan hier niet op worden vooruitgelopen. Deze kabinetsreactie zal naar verwachting nog voor het zomerreces aan de Tweede Kamer worden toegestuurd.

6. Bijlagen

- Jaarverslag RTE 2017
- EuthanasieCode 2018

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 5/15/2018 7:43:31 AM
Subject: FW: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni
Received: Tue 5/15/2018 7:43:32 AM
RE: afspraak
RE: afspraak

T.i.
Gr (10)(2e)
Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: dinsdag 15 mei 2018 9:42
Aan: (10)(2e) - BD/DBO
Onderwerp: FW: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Hoi (10)(2e),
Een tijdje geleden meldde de NVVE (Nederlandse Vereniging voor Vrijwillig Levens einde) zich bij JenV met het verzoek om een gesprek met Ferd. We hebben hier toen intern contact met jou over gehad en besloten werd om de NVVE te verwijzen naar VWS. Zie bijgaande correspondentie.
Intussen is uit contact van VWS met de NVVE gebleken dat de NVVE toch zaken op justitieterrein wil bespreken. Daarom aan jou het verzoek om aan Ferd voor te leggen of hij op vrijdag 1 juni a.s. bij het gesprek aanwezig wil/kan zijn, zodat beide bewindspersonen van VWS en JenV aan tafel zitten. Desgewenst kunnen we natuurlijk kijken naar andere mogelijkheden om JenV daar te vertegenwoordigen.
Hoor het graag!

Groet,
(10)(2e)
Mr. (10)(2e)
(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: maandag 30 april 2018 10:05
Aan: (10)(2e) (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: FW: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Ha (10)(2e),
Zoals eerder door mij gemeld (n.a.v. vraag SG die je doorspeelde, zie bijgaand), heeft de NVVE zich gemeld bij VWS met verzoek om gesprek met MVWS. Dat gesprek staat op 1 juni a.s. gepland. Wij zouden daar in principe geen betrokkenheid meer bij hebben.
Uit onderstaand bericht van VWS blijkt echter dat de NVVE wel degelijk zaken op Justitieterrein wil bespreken: het vervolgingsbeleid van het OM. Vanwege de eerdere belangstelling van de SG mail ik je daarom even.
Zoals ik VWS al mailde lijkt het mij daarom alsnog verstandig dat ons ministerie daar aan tafel zit. Dit kan hetzij de minister zelf zijn, hetzij zijn ambtelijke ondersteuning namens hem. Op zich voel ik er niet veel voor om het OM zelf te laten aanschuiven (in persoon van Rinus), maar wellicht heeft de minister daar zelf andere ideeën over.
Mijn idee is om deze opties aan (10)(2e) voor te leggen zodat zij bij de minister kan polsen wat zijn wensen zijn.
Eens?

Gr (10)(2e)
Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: maandag 30 april 2018 9:47
Aan: (10)(2e); (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
CC: (10)(2e)
Onderwerp: RE: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Reste (10)(2e),

Dat hangt een beetje af van de beschikbaarheid van het OM deze week voor afstemming. Ik zal even polsen.

(10)(2g)

Vraag me wel even af of het dan verstandig is dat alleen jullie minister het gesprek voert met de NVVE.

Aanvankelijk zat onze PA (na overleg met minister Grapperhaus) op de lijn dat dit primair voor VWS was. Maar dit agendapunt valt bij uitstek onder de verantwoordelijkheid van onze minister.

Ik zal ook bij onze PA navragen of dit tot ander inzicht leidt.

Gr (10)(2e)

Mr. (10)(2e)

(10)(2e)

Niet aanwezig op vrijdag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

T (10)(2e) | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl

Verzonden: maandag 30 april 2018 9:39

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

CC: (10)(2e)

Onderwerp: FW: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Ha (10)(2e) en (10)(2e),

Zie onderstaande mail: op 1 juni voert onze minister het kennismakingsgesprek met de NVVE. In navraag bij hen over de gesprekspunten, blijkt dat ze het graag willen hebben over de lijn van het OM bij door de RTE als onzorgvuldig aangemerkte euthanasiezaken, en de lijn van het OM richting de CLW. We willen alvast aan de NVVE aangeven dat onze minister hier niet over gaat, maar zouden graag aan jullie willen vragen of jullie iets kunnen aanleveren wat wij aan de minister kunnen meegeven. Zou dat lukken ergens deze week?

Groetjes,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)> @nvve.nl

Verzonden: maandag 30 april 2018 8:33

Aan: (10)(2e)

Onderwerp: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Dag (10)(2e),

Het gaat de NVVE in eerste instantie om een kennismakingsgesprek. We willen graag aangeven wie we zijn, waar we voor staan en wat we in de (nabije) toekomst willen bereiken.

Daarnaast zijn er actuele ontwikkelingen die we graag ter sprake willen brengen. Het Openbaar Ministerie hanteert in onze ogen een nieuwe lijn met betrekking tot onderzoek naar euthanasiezaken die door de RTE als 'onzorgvuldig' zijn aangemerkt. Het ministerie van Justitie en Veiligheid verwijst ons naar VWS voor de achtergrond daarvan. We zijn daar zeer benieuwd naar. Dat geldt ook voor de benadering van het OM en het ministerie van VWS ten aanzien van het optreden van de Coöperatie Laatste Wil. Wat de door jou genoemde publiekscampagne betreft, beloofde het regeerakkoord het volgende (pagina 18):

- De minister van Volksgezondheid zal de aanbevelingen van de commissie-Schnabel, waaronder verruiming van de kennis over en bekendheid met de euthanasiewetgeving (verbeteren van de kennis over de Euthanasiewet onder artsen en patiënten en het in bepaalde situaties raadplegen van een extra consulent), ter hand nemen in samenhang met de derde evaluatie van de euthanasiewetgeving.
  - Er zal een onderzoek gestart worden naar de omvang en omstandigheden van de groep mensen voor wie de hierboven door de commissie-Schnabel genoemde ruime interpretatie en toepassing van de bestaande euthanasiewetgeving onvoldoende soelaas biedt in de ogen van betrokkenen.
- In samenspraak met de Kamer, met behoud van ieders eigen positie en verantwoordelijkheid, zal het kabinet een brede discussie faciliteren over het waardig ouder worden, de reikwijdte en toepassing van de huidige euthanasiewetgeving en het onderwerp voltooid leven. Met de uitkomsten van het genoemde onderzoek zal het kabinet bezien wat het te doen staat en kan de Kamer zelfstandig besluiten over initiatiefwetgeving.

Uit antwoorden op Kamervragen van de heer Van der Staaij blijkt evenwel dat de geplande brede discussie zich zal beperken tot

het onderwerp palliatieve zorg. Wij zijn benieuwd hoe de minister alsnog uitvoering geeft aan de toezegging in het regeerakkoord. Van de beantwoording van die vraag hangt uiteraard ook af op welke wijze de NVVE haar campagne op dit onderwerp gaat vormgeven.

Ik hoop je vragen hiermee voldoende te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e) @nvve.nl

Aanwezig: Ma, Di, Wo, Do, Vr

(10)(2e)

Postbus 75331

1070 AH Amsterdam

www.nvve.nl

Van: (10)(2e) | (10)(2e) @minvws.nl

Verzonden: donderdag 26 april 2018 13:21

Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @nvve.nl>

CC: (10)(2e) @nvve.nl' <(10)(2e) @nvve.nl>

Onderwerp: Kennismakingsgesprek NVVE - minister De Jonge 1 juni

Dag (10)(2e),

Op 1 juni staat het kennismakingsgesprek gepland tussen minister De Jonge en de NVVE. Dit overleg bereid ik voor hem voor.

Daarvoor heb ik graag contact met je. Zijn er specifieke agendapunten die de NVVE wil bespreken?

Ook begreep ik uit eerder contact tussen jou en mijn collega (10)(2e) dat de NVVE plannen ontwikkelt (en wellicht nu rondheeft) omtrent de verruiming van de kennis over en bekendheid met de euthanasiewetgeving en het faciliteren van een brede discussie over de euthanasiewetgeving en het thema voltooid leven. Indien mogelijk zou ik graag de minister willen informeren over deze plannen (kan ook op hoofdlijnen). Zou je mij kunnen helpen met informatie hierover?

Zou je mij begin volgende week hierover kunnen informeren? Indien gewenst kunnen we ook begin volgende week even bellen om het een en ander door te spreken.

Ik hoor graag van je.

Hartelijke groet,

(10)(2e)

Mw.

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Publieke Gezondheid, cluster ethiek |

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

• (10)(2e) | ✉ (10)(2e) @minvws.nl | www.rijksoverheid.nl |

To: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW (10)(2e)@minjenv.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 4/18/2018 11:28:29 AM
Subject: RE: afspraak
Received: Wed 4/18/2018 11:28:30 AM

(10)(2e), hoor net van VWS dat de NVVE zich al snel tot VWS had gewend na mijn verwijzing. Er staat nu een gesprek gepland op vrijdag 1 juni a.s.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: woensdag 18 april 2018 13:03
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: afspraak

Ok, graag.

From: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Sent: woensdag 18 april 2018 12:24
To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Subject: RE: afspraak

(10)(2e),
Heb 28 maart jl. van VWS vernomen dat ik de NVVE naar hen (in persoon van mijn counterpart (10)(2e)) kon verwijzen. Zie bijgaand. Dat heb ik vervolgens in een mail aan de NVVE gedaan.
Wij hebben er vanuit JenV dus verder geen bemoeienis mee. Ik zal nog even bij VWS informeren of er al een datum bekend is.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: woensdag 18 april 2018 12:11
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: afspraak

Besten,

(10)(2e) vraagt zich af hoe dit verder gelopen is en of we daarbij zijn "aangesloten"? Ik interpreteer het zo dat hij wil weten of wij weten of er idd een gesprek heeft plaatsgevonden, en/of dat we moeten verwachten dat de NVVE op enig moment weer bij ons op de stoep staat. Weten jullie daar meer van?

Gr (10)(2e)

From: (10)(2e) - BD/DJOA
Sent: woensdag 28 maart 2018 11:10
To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Subject: RE: afspraak

Thx!

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:36
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA
CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: afspraak

Ik heb (10)(2e) gevraagd het met VWS af te stemmen
Met vriendelijke groet,

mr. (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

M (10)(2e)
(10)(2e)@minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: (10)(2e) (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: woensdag 28 maart 2018 10:35
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA
CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: afspraak

Hadden we al gedaan (11)(1)

Het kwam ook al via de PA vd Minister bij ons. Lijn vd PA was verwijzen naar VWS. Wij hebben dat streven ondersteund.

Gr. (10)(2e)

From: (10)(2e) - BD/DJOA

Sent: woensdag 28 maart 2018 10:26

To: (10)(2e) (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Subject: FW: afspraak

Hoi (10)(2e),

Zou je dit op willen laten pakken?

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) BD/DRC

Verzonden: woensdag 28 maart 2018 9:18

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA

Onderwerp: FW: afspraak

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: Secretariaat - Minister van Veiligheid en Justitie <(10)(2e)@minvenj.nl>

Datum: woensdag 28 mrt. 2018 8:02 AM

Aan: (10)(2e) - BD/DGRR <(10)(2e)@minvenj.nl>, (10)(2e) (10)(2e) BD/DRC <(10)(2e)@minvenj.nl>

Onderwerp: FW: afspraak

Van: (10)(2e) (10)(2e)@nvve.nl

Verzonden: dinsdag 27 maart 2018 10:36

Aan: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL

CC: (10)(2e) - BD/AL; Secretariaat - SG

Onderwerp: afspraak

Geachte heer Grapperhaus, Excellentie,

(10)(2e)

Het onderwerp euthanasie houdt de gemoederen flink bezig. De NVVE behartigt al meer dan 40 jaar de belangen van mensen die een waardig levenseinde zoeken. Inmiddels hebben wij 167.000 leden en worden wij veel gevraagd voor adviezen en commentaren. Ik zou het op prijs stellen wanneer ik daarover, met mijn directeur (10)(2e), een onderhoud met U mag hebben. Met het doel informatie te verschaffen over onze werkwijze en de dilemma's die wij tegenkomen.

Zoudt u ons een datumvoorstel willen doen?

Vriendelijke groet,

mr. dr. (10)(2e), (10)(2e)

Via (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)@nvve.nl

Aanwezig: Ma, Di, Do, Vrij

(10)(2e)

Postbus 75331

1070 AH Amsterdam

www.nvve.nl

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minjenv.nl; (10)(2e) -
BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e) @minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 5/22/2018 5:26:11 PM
Subject: Gesprek minVWS met NVVE 1 juni a.s.
Received: Tue 5/22/2018 5:26:11 PM

Dames,

Op 1 juni as staat van 16.00-16.45 een kennismakingsgesprek gepland tussen minVWS en de NVVE. Eerder had de NVVE ook om kennismaking met onze minister gevraagd, maar toen hebben we ze - na afstemming met de PA - verwezen naar VWS (want primair aan zet op dit dossier).

Onlangs bleek echter dat NVVE ook vervolgingsbeleid OM en CLW aan de orde wil stellen. Daarom heb ik de PA gevraagd wat onze minister wil: alsnog zelf aanschuiven bij zijn ambtsgenoot of een ambtelijke vertegenwoordiging. Heb lang op een reactie gewacht, maar zonet vernam ik van (10)(2e) dat Ferd het prima vindt als zijn ambtenaren hem vertegenwoordigen.

Nu is de vraag of en wie er tijd voor kan/wil vrijmaken. Misschien morgen even bespreken? Zoals gezegd ben ik vanaf 1 juni met vakantie, dus vrees dat het op een van jullie aankomt. Voordeel is wel dat het een kwestie is van aanschuiven en 'opzitten'. Spreekteksten voor minVWS op ons terrein (oa over lopende onderzoeken enzo) al zijn afgestemd met ons.

Geen bestuurlijke aangelegenheid

Tot morgen!

Gr (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

To: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minjenv.nl>
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 5/24/2018 9:40:10 AM
Subject: RE: nota nvve 1 juni
Received: Thur 5/24/2018 9:40:10 AM

Hoi (10)(2e),
(10)(2e) kan bij het gesprek met de NVVE aanwezig zijn. Onze minister vond het idd prima om een ambtelijke afvaardiging namens hem te laten deelnemen.
Zou je (10)(2e) even willen laten weten waar ze volgende week verwacht wordt?

Groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: woensdag 23 mei 2018 12:23

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: nota nvve 1 juni

Dank! Ik kreeg inmiddels via onze PA te horen dat hij contact had met jullie PA en dat Grapperhaus niet zou aansluiten, maar het wel wenselijk is als er iemand van jullie bij is. Zou een van jullie dat lukken?

Groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>

Verzonden: dinsdag 22 mei 2018 13:28

Aan: (10)(2e)

Onderwerp: RE: nota nvve 1 juni

Hoi (10)(2e),

De nota is prima.

Had vorige week bij onze PA vraag uitgezet wat onze minister wil: zelf aanschuiven, ambtenaren laten aanschuiven, of niks. Daarop geen reactie ontvangen. Het was een hectische week op meerdere fronten voor onze minister, dus vrees dat dat heeft meegespeeld.

Nu maar weer app naar de PA gestuurd. Hoop daar snel een reactie op te krijgen. In principe zou de woordvoering door jullie minister zoals voorgesteld in je nota ook kunnen volstaan. Maar het is meer de vraag of Grapperhaus beleefdheidshalve erbij wil aanschuiven. Of dat agendatechnisch nog haalbaar is, weet ik uiteraard niet. Zodra ik iets weet, hoor je het.

Groet,
(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: dinsdag 22 mei 2018 13:09

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: nota nvve 1 juni

Hoi (10)(2e),

Ik heb de stukken nu echt de lijn in moeten doen, bijgevoegd de nota ter voorbereiding. Ik heb de delen over het OM bij de als onzorgvuldig beoordeelde zaken en bij de CLW letterlijk overgenomen uit de eerder opgestelde QenA's omtrent de laatst aangekondigde mondelinge vragen over de gestelde terughoudendheid van artsen mede door de houding van het OM, en de QenA's voor het AO van de 31ste. Beide zijn dus met jullie afgestemd eerder, daarom verwacht ik niet dat er iets in staat wat niet klopt. Indien wel: laat mij het dan vooral nog weten. Net als of er nog iemand van jullie aanschuift.

Groet,
(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

To: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minjenv.nl>
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 8/2/2018 2:29:36 PM
Subject: RE: Afspraak
Received: Thur 8/2/2018 2:29:36 PM

Hoi (10)(2e),

Ik bespreek jullie voorkeur hier ook nog even. Je hoort van me!

Gr (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

To: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW (10)(2e) @minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Mon 8/6/2018 7:05:54 AM
Subject: RE: Afspraak
Received: Mon 8/6/2018 7:05:54 AM

Prima! Idd goed om van onze kant de wettelijke kaders nog eens duidelijk te maken. Ik hoor het wel.

Gr (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl; (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e)@minvenj.nl; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e)@minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Tue 8/7/2018 6:59:34 AM
Subject: RE: Afspraak
Received: Tue 8/7/2018 6:59:34 AM

Hoi (10)(2e),

Idd goed om te weten. Het verzoek ligt hier nog even in de week bij onze directeur. Maar we neigen ernaar het verzoek in te willigen om van de gelegenheid gebruik te kunnen maken om de wettelijke kaders nog maar eens onder de aandacht te brengen.

Ik hou je op de hoogte.

Volgende week is (10)(2e) er weer. Waarschijnlijk pakt zij het dan verder op, eventueel met (10)(2e) vanwege de link met vraagstuk Volttooid Leven.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl

Verzonden: maandag 6 augustus 2018 17:40

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e)

CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Afspraak

Ha (10)(2e),

Goed om te weten dat het verzoek hier toch ook binnen is gekomen. Van vergelijkbare strekking, zie hieronder. We hebben aangegeven erover met jullie te overleggen.

Hoor graag hoe jullie er nu in staan!

Groet,

(10)(2e)

Geachte minister Hugo de Jonge,

Graag maken wij met u een nieuwe afspraak.

U zei onze afspraak op 23 maart af, vanwege onderzoek door het OM. Nu het onderzoek door het OM is afgerond en er geen strafbare feiten zijn geconstateerd, gaan wij graag weer het gesprek aan.

Het ingrijpen van het OM heeft de grote behoefte aan een laatstewilmiddel niet verminderd, in tegendeel. De Coöperatie Laatste Wil heeft nog steeds tienduizenden leden en miljoenen sympathisanten.

Om velen de rust te geven dat zij zelf de regie hebben over hun eigen levenseinde, zijn veilige en transparante afspraken noodzakelijk.

Het levenseinde te beperken tot de macht van de dokter is onwenselijk en ontoereikend.

Graag pakken wij de draad weer op en gaan met u in gesprek,

Met vriendelijke groet, mede namens (10)(2e),

(10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>

Datum: donderdag 02 aug. 2018 4:29 PM

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Kopie: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>, (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>

Onderwerp: RE: Afspraak

Hoi (10)(2e),

Ik bespreek jullie voorkeur hier ook nog even. Je hoort van me!

Gr (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Duplicaat

(10)(2e)

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW (10)(2e)@minjenv.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Thur 8/9/2018 2:48:45 PM
Subject: RE: Afspraak
Received: Thur 8/9/2018 2:48:45 PM

(10)(2e), was ik helemaal vergeten, maar heb je over onderstaande nog nieuws van (10)(2e)?

Gr (10)(2e)

-----Oorspronkelijk (10)(2e)
(10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: vrijdag 3 augustus 2018 9:41
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: RE: Afspraak

Hoi (10)(2e),

Ik neem het in het actualiteitenoverzicht op voor maandag en bespreek het dan met (10)(2e). Ik zie er ook wel voordelen in, maar dan om het stelsel nog eens goed neer te zetten richting CLW en ze erop aan te spreken dat ze zich aan de regels moeten houden. Dat is waarschijnlijk een andere insteek dan zij verwachten, maar zal wel meer in de richting komen van wat de bewindslieden willen. (10)(2e) en (10)(2e) kunnen dat gesprek prima samen voorbereiden. Ik laat je maandag weten wat de gedachten van (10)(2e) hierbij zijn.

Groeten

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

mr (10)(2e)
(10)(2e)

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T 070 370 73 19
M (10)(2e)
(10)(2e)@pids.justid.nl
www.rijksoverheid.nl/jenv

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Verzonden: donderdag 2 augustus 2018 10:02
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: FW: Afspraak

Ha (10)(2e),

Heb contact gehad met VWS over dat verzoek van de CLW om een gesprek met Grapperhaus. Had dus richting VWS m'n twijfels over het nut van zo'n gesprek laten doorschemeren. VWS ziet echter wel het nut ervan in, vooral voor hun minister. Dat begrijp ik wel.

We kunnen m.i. 2 dingen doen:

- een gesprek tussen CLW en alleen minister VWS (want vooral minVWS heeft belang): strafrechtelijk is er niets te melden, maar we kunnen desgewenst input leveren. (10)(2e) zou dit kunnen voorbereiden, in afstemming met (10)(2e).
- een gesprek tussen CLW, minVWS en minJenV, puur ter kennismaking. CLW heeft nog nooit met Grapperhaus kennis gemaakt, dus dat zou dan mooi kunnen plaatsvinden. Inhoudelijk kunnen we ook dan niets melden, maar dan heeft de CLW iig het gevoel dat ze door beide bewindspersonen zijn aangehoord. Gesprek kan ook dan door (10)(2e) worden voorbereid.

Het is mij een beetje om het even, ik kan me in beide opties vinden. Al vind ik de eerste optie een wat 'kille' richting de CLW. Wellicht is optie 2

strategisch wat handiger: dan kweekt misschien wat goodwill (in de zin van dat ze op 'audiëntie' mochten komen), waardoor ze zich koest houden. En misschien wil Grapperhaus ook eens zien wie er schuil gaan achter de CLW?

Heb jij een voorkeur? Of misschien heeft (10)(2e) er een (10)(2e) idee bij, gelet op de gedoetjes die de minister nu allemaal heeft?

Gr (10)(2e)

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl]

Verzonden: donderdag 2 augustus 2018 9:31

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e)

CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: Afspraak

Dag (10)(2e),

Ik heb het verzoek van de CLW hier intern besproken. Voor zover ik weet is er bij ons geen verzoek binnen gekomen, maar wij staan er welwillend tegenover om samen met JenV een gesprek met de CLW aan te gaan. Dan zou ik wel in het contact met de CLW willen benadrukken dat wij niet gaan over de afwegingen van het OM en ook geen afspraken met de CLW gaan maken over hun handelen. Wat we wel kunnen aanbieden is een kennismakend gesprek.

Dat heeft onze minister al gedaan met een aantal partijen uit het veld en nu het strafrechtelijk onderzoek is geëindigd, zie ik geen reden om niet met de CLW in gesprek te gaan. Bovendien zijn zij uitgenodigd en aanwezig geweest bij een bijeenkomst die wij recent hadden georganiseerd rond input voor het voltooid leven-onderzoek. Contacten op ambtelijk niveau zijn er dus gewoon.

Ook politiek zie ik veel reden voor een gesprek: onze minister had toendertijd toegezegd met de CLW in gesprek te gaan, maar hield dat af toen het strafrechtelijk onderzoek ging lopen. Vermoedelijk zal de CLW de komende tijd nog wel vaker in de media komen, wat dan politieke aandacht blijft houden. Dan zou het stevig overkomen om wel in gesprek te zijn geweest.

Kunnen jullie je daar in vinden? Zullen we dan beiden een nota maken waarin we dit adviseren? Onze minister is na 13 augustus weer terug van vakantie, dus vanaf dan weten we hoe hij er in staat.

Hoor graag van je!

Groet,

(10)(2e)

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minvenj.nl]

Verzonden: dinsdag 31 juli 2018 11:48

Aan: (10)(2e)

CC: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: FW: Afspraak

Hoi (10)(2e) en (10)(2e),

Bij afwezigheid van (10)(2e) en (10)(2e), neem ik ivm onderstaand verzoek even de honneurs waar.

CLW wil dus een gesprek met onze minister. Aanleiding hiervoor is het stoppen van het onderzoek van het OM. Is bij jullie ook een dergelijk verzoek ontvangen?

Gelet op het feit dat ze het gesprek willen hebben over 'veilige en transparante afspraken', ben ik geneigd om dit verzoek van de CLW om een gesprek af te wijzen. De CLW heeft al (jaren) eerder met het OM een gesprek gevoerd, maar het OM wilde (uiteraard) geen afspraken met de CLW maken over welk handelen (strafrechtelijk) toelaatbaar is of niet. Daarvoor nogmaals met elkaar om de tafel te gaan zitten, lijkt in dat opzicht niet zinvol. De doelstellingen van de CLW zijn m.i. verder wel duidelijk, maar hun agenda om bij de bewindspersonen een platform te vragen houdt verband met het vraagstuk van Voltooid Leven en niet slechts met 'hulp bij zelfdoding'. Het kabinet zal daar verder geen initiatief in nemen, behalve dan het in jullie beleidsbrief aangekondigde onderzoek naar de doelgroep.

Hoe kijken jullie tegen het verzoek van CLW aan? Zo er al een gesprek zou moeten plaatsvinden, dan zou m.i. jullie minister er ook bij moeten zijn.

Ik hoor het graag, dan kan ik onze minister er op korte termijn over adviseren.

Gr (10)(2e)

-----Oorspronkelijk (10)(2e)
(10)(2e) - BD/DJOA
Verzonden: maandag 30 juli 2018 17:05
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ
Onderwerp: FW: Afspraak

Hoi (10)(2e),

Zou jij over onderstaand verzoek advies uit willen brengen?

Groet,

(10)(2e)

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: Secretariaat - Minister van Veiligheid en Justitie
Verzonden: maandag 30 juli 2018 16:57
Aan: (10)(2e) - BD/DJOA
Onderwerp: FW: Afspraak

Geachte heer (10)(2e)

Graag advies ten behoeve van de minister.

Met dank & vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: (10)(2e) @laatstewil.nu (10)(2e) @laatstewil.nu
Verzonden: maandag 30 juli 2018 12:18
Aan: Secretariaat - Minister van Veiligheid en Justitie
CC: (10)(2e)
Onderwerp: Afspraak

Geachte minister Grapperhaus,

Graag maken wij met u een afspraak.

Onze afspraak op 23 maart met minister de Jonge werd afgezegd vanwege onderzoek door het OM. Nu het onderzoek door het OM is afgerond en er geen strafbare feiten zijn geconstateerd, gaan wij graag het gesprek aan.

Het ingrijpen van het OM heeft de grote behoefte aan een laatstewilmiddel niet verminderd, in tegendeel. De Coöperatie Laatste Wil heeft nog steeds tienduizenden leden en miljoenen sympathisanten.

Om velen de rust te geven dat zij zelf de regie hebben over hun eigen levenseinde, zijn veilige en transparante afspraken noodzakelijk. Het levenseinde te beperken tot de macht van de dokter is onwenselijk en ontoereikend.

Graag pakken wij de draad weer op en gaan met u in gesprek,

Met vriendelijke groet, mede namens (10)(2e)
(10)(2e)

Verstuurd vanaf mijn iPad

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

0150

To: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW (10)(2e)@minjenv.nl]
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minvenj.nl]
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Mon 8/20/2018 2:39:16 PM
Subject: Notitie verkenning afstoten beleidstaken medisch-ethische portefeuille DJOA.docx
Received: Mon 8/20/2018 2:39:16 PM
[Notitie verkenning afstoten beleidstaken medisch-ethische portefeuille DJOA.docx](#)

Ha (10)(2e),

Zoals besproken hierbij de aangepaste notitie inzake afstoten beleidstaken medisch-ethische portefeuille. Helaas niet in format nota, de sjablonen deden het niet. Nou ja, de inhoud is toch belangrijker dan de vorm. ☺

Gr (10)(2e)

Woerden, 28 augustus 2018

Geachte Minister Grapperhaus,

Een grote meerderheid van de bevolking wil kunnen beschikken over het eigen leven én eigen sterven. Een enquête van de NRC (2016) liet bijvoorbeeld zien dat 63% van de Nederlandse bevolking voorstander is van een zelfgekozen dood zonder tussenkomst van een arts. Uit een panel onderzoek van televisierubriek EenVandaag (2017) bleek dat 44% van de bevolking en twee derde van de mensen van 65 jaar of ouder vinden dat een laatstewilmiddel beschikbaar moet komen.

In 2017 heeft de Cooperatie Laatste Wil (CLW) een laatstewilmiddel gevonden dat humaan is en legaal verkrijgbaar. Misschien niet zo goed als barbituraten die artsen gebruiken bij hulp bij zelfdoding, maar om veel redenen veruit te verkiezen boven het springen voor een trein of van een flat.

De CLW heeft de naam van genoemd laatstewilmiddel (het zogenaamd "Middel X") niet bekend gemaakt. De belangrijkste reden daarvoor is dat Middel X in het algemeen alleen verkrijgbaar is in hoeveelheden van een kilo of meer, terwijl gebruik van twee gram voldoende is om het leven te beëindigen. Bovendien vindt de CLW dat een dergelijk middel alleen beschikbaar moet zijn met waarborgen voor derden. De CLW vindt dat het middel zodanig moet worden bewaard dat iemand anders dan de eigenaar daar niet zomaar bij kan komen (bijvoorbeeld door een gepersonaliseerd kluisje) en dat het middel niet zomaar in de thee kan worden gedaan (bijvoorbeeld door een kleurstof aan het middel toe te voegen).

Omwille van de veiligheid heeft de CLW er voor gekozen om de naam van "Middel X" ook niet aan haar leden bekend te maken. In plaats daarvan organiseerde de CLW inkoopgroepen waarin leden gezamenlijk een zodanige hoeveelheid van het middel zouden aanschaffen, dat ieder lid voor eigen gebruik voldoende zou hebben.

Deze keuze werd door het Openbaar Ministerie met veel geweld – onderzoek naar de mogelijkheid om de CLW als een criminele organisatie te verbieden – de kop in gedrukt. Hoewel het OM het onderzoek inmiddels heeft stopgezet, betreuren wij het dat niet eerst met de CLW in gesprek werd gegaan over de balans tussen het legitieme doel dat ieder lid over een legaal laatstewilmiddel kan beschikken en de zorg voor de veiligheid voor derden.

Inmiddels is de naam van "Middel X" door anderen bekend gemaakt. Dat was nauwelijks te vermijden. Er zijn leden die het middel in hoeveelheden van een kilo hebben aangeschaft en die ons nu vragen wat zij het beste met de resterende 998 gram kunnen doen. Het zijn verantwoordelijke mensen die het restant niet door de wc willen spoelen of bij het huisvuil willen zetten. Gezien het optreden van het OM kunnen wij niet anders dan de vraag naar u doorschuiven. Dus geachte Minister: wat moeten wij in deze gevallen zeggen tegen onze leden? Dat vernemen wij graag van u. Wij gaan daarover graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet, mede namens (10)(2e).

(10)(2e)

To: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minjenv.nl
Cc: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ (10)(2e)@minvenj.nl
From: (10)(2e) - BD/DWJZ/JZW
Sent: Wed 8/29/2018 9:35:44 AM
Subject: RE: AGENDA-overleg> wachten op advies DJOA (10)(2e) (10)(2e) > (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (De Coöperatie Laatste Wil)
Received: Wed 8/29/2018 9:35:44 AM

Dat denk ik niet. Maar secretariaat wil gewoon weten of dit verzoek is opgepakt. Dan kun je laten weten dat er een advies bij Protocol ligt. Misschien even met (10)(2e) schakelen?

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 29 augustus 2018 11:18

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: AGENDA-overleg> wachten op advies DJOA (10)(2e) (10)(2e) > (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (De Coöperatie Laatste Wil)

Oké, zal ik morgen gelijk doen. Praktische vraag: wie verstuurt dan de reactie naar de CLW? Gaat dat ook via het secretariaat van de minister?

Met vriendelijke groet,

mr. (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | N19
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag T 070 370 61 34

T (10)(2e)
(10)(2e)@minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

Woensdag afwezig

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>

Datum: woensdag 29 aug. 2018 10:37 AM

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>, (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ <(10)(2e)@minvenj.nl>

Onderwerp: RE: AGENDA-overleg> wachten op advies DJOA (10)(2e) (10)(2e) > (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (De Coöperatie Laatste Wil)

OK maar wel handig om dit ook even aan het secretariaat van de minister te melden, want zij hebben nog niks van ons gehoord.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: woensdag 29 augustus 2018 10:02

Aan: (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ; (10)(2e) - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: RE: AGENDA-overleg> wachten op advies DJOA (10)(2e) (10)(2e) > (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (De Coöperatie Laatste Wil)

Het advies zit al even in de lijn. Het ligt nu denk ik bij Protocol.

Met vriendelijke groet,

mr. (10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving